

Elektronická účtenka

Zákonodárce v zákoně č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb (dále jen "ZoET") nestanovil povinnou formu předávání účtenky. V důvodové zprávě pak připustil i možnost vydávat účtenku elektronicky, nicméně poplatník nesmí vystavit účtenku mimo sféru původce tržby - zákazníka (takovým vystavením není naplněna podmínka podle § 18 odst. 1 písm. b) ZoET), tedy vystavit účtenku po uskutečnění platby bez přítomnosti zákazníka, ani nakládat s účtenkou proti vůli zákazníka.

V případě fyzické přítomnosti zákazníka se „vystavením účtenky“ na straně poplatníka, který má tržbu evidovat, rozumí vystavit účtenku, bez výzvy ji fyzicky poskytnout zákazníkovi jejím umístěním na příslušné výdejní místo a umožnit zákazníkovi projevit vůli s účtenkou disponovat. Výdejním místem je myšleno místo, kde je uskutečňována příslušná transakce a pouze vyjadřuje, že následná manipulace s účtenkou je zcela na zákazníkovi (může si účtenku vzít nebo ji nechat na místě a odejít). V těchto případech je primárně předpokládáno vystavení účtenky v tištěné podobě.

Elektronické vystavení účtenky je dle důvodové zprávy připuštěno především v situacích, kdy je obchod realizován prostřednictvím internetu bez fyzické přítomnosti jednotlivých aktérů transakce. Zákazník by měl být s takovou formou vystavení účtenky předem srozuměn např. tak, že souhlas s elektronickým vystavením účtenky bude součástí obchodních podmínek. V těchto případech je zřejmé, že zákazník je příslušně technicky i znalostně vybaven a v okamžiku uskutečnění obchodu si může účtenku ihned zobrazit na k tomu určeném zákaznickém účtu nebo mu je zaslána přímo na jeho e-mail.

Finanční správa pak připouští elektronické předání účtenky i v dalších situacích, nicméně vždy musí uvedené předání účtenky vycházet z dohody obou aktérů transakce nebo ze standartních postupů komunikace mezi poplatníkem a zákazníkem. Uvedený postup lze ve větším měřítku předpokládat např. u stálých obchodních partnerů.

Přestože z výše uvedeného vyplývá, že vystavení účtenky v elektronické formě je obecně možné, musí dle názoru Finanční správy v případě, kdy jsou oba aktéři transakce (zákazník a poplatník) fyzicky přítomni, na základě volby zákazníka, vždy existovat možnost vystavení účtenky v jiné než elektronické formě. Předpokládáno je pak vystavení účtenky v tištěné podobě. Zákon teoreticky nevyklučuje vystavení účtenky i opsáním povinných údajů z pokladního zařízení ručně. Finanční správa však takový způsob vystavení účtenky poplatníkům nedoporučuje, neboť se s ohledem na rozsah a složitost některých údajů, vystavují značnému riziku chybného nebo nečitelného uvedení povinných údajů na účtence a tím i riziku udělení pokuty.

Na závěr je třeba zdůraznit, že toto stanovisko připouští vystavování účtenek elektronicky za splnění dvou podmínek. První podmínkou je, že příjemce tržby vystavení v elektronické formě umožňuje a nabízí. Druhou, a to zásadní podmínkou je, že zákazník s vystavením účtenky v elektronické formě dobrovolně souhlasí. Souhlas může mít v praxi různou podobu. Může být udělen ústně nebo například uplatněním zákaznické karty, kterou je dle ujednání mezi příjemcem tržby a zákazníkem tato vůle nezpochybnitelně vyjádřena, přičemž tato zákaznická karta může sekundárně sloužit i k identifikaci zákazníka (např. jeho e-mailového účtu, na který má být účtenka zaslána).

Finanční správa upozorňuje, že případné vystavení elektronické účtenky zákazníkům, kteří o tuto formu vystavení účtenky neprojeví zájem, by představovalo obcházení smyslu ZoET a diskriminaci těch zákazníků, kteří nemají možnost nebo schopnost převzít účtenku v

elektronické formě. Pokud Finanční správa v rámci kontrolní činnosti zjistí vystavování účtenky v rozporu s vůlí zákazníka, bude takové jednání považovat za situaci, kdy účtenka nebyla vystavena v souladu se ZoET a při udělení pokuty bude takové porušení povinností možné vyhodnotit jako porušení povinností vykazující vysokou míru závažnosti, což bude mít zásadní vliv na výši udělené pokuty.